

Grip op je leven

Complete dienstverlening voor
mensen met een niet-aangeboren
hersenenletsel (NAH)

zozijn Op Pad

**onderzoek
behandeling
training
begeleiding thuis
wonen
dagbesteding
werk
scholing**

Op Pad

**voor mensen met een
niet-aangeboren hersenletsel**

Inhoud

- 4 Zozijn - Op Pad: specialisten in NAH
- 5 Maatwerk door samenwerking
- 6 Wat is NAH?
- 8 Een breuk in het leven
- 10 De kracht van Zozijn - Op Pad
- 12 Vraagverheldering, onderzoek en diagnostiek
- 13 Behandeling
- 14 Training
- 16 Begeleiding in de thuissituatie
- 18 Systeembegeleiding
- 20 Kind en NAH
- 22 Wonen bij Zozijn - Op Pad
- 24 Arbeid, scholing en vrije tijd
- 26 Lotgenotencontactgroepen en NAH-café's
- 27 Zozijn - Op Pad en Hersenz
- 28 Contactgegevens

Zozijn - Op Pad specialisten in NAH

Zozijn - Op Pad is de sector van Zozijn die gespecialiseerd is in niet-aangeboren hersenletsel (NAH). Haar expertise stelt Zozijn - Op Pad graag ter beschikking aan iedereen die vragen heeft met betrekking tot NAH. Daarnaast biedt Zozijn - Op Pad begeleiding van volwassenen, kinderen en jongeren met NAH. Dit omvat:

- **vraagverheldering, onderzoek en diagnostiek**
- **behandeling**
- **training**
- **begeleiding in de thuissituatie**
- **wonen**
- **begeleiding bij arbeid, scholing en vrije tijd**

Zozijn - Op Pad bestaat sinds 1996. Het werkgebied omvat Gelderland en Overijssel. Maar ook daarbuiten, als het specifieke vragen met betrekking tot NAH betreft.

Zozijn - Op Pad onderscheidt zich van andere zorgorganisaties doordat zij zich geheel gespecialiseerd heeft in de begeleiding van mensen met NAH. Ook de medewerkers van Zozijn - Op Pad hebben er bewust voor gekozen om bij een gespecialiseerde organisatie te werken. Hun deskundigheid op het gebied van NAH is van een hoog niveau. Zij zijn gemotiveerd om mensen met NAH te helpen bij alles wat nodig is om een goede kwaliteit van leven te realiseren.

Maatwerk door samenwerking

In de begeleiding van mensen met NAH levert Zozijn - Op Pad maatwerk, toegesneden op de specifieke vragen en behoeften van de persoon met NAH. Voor een groot deel kan Zozijn - Op Pad zelf de benodigde dienstverlening bieden. Voor het andere deel zoekt zij actief samenwerking met andere organisaties. Zozijn - Op Pad ziet samenwerking als een belangrijke voorwaarde om maatwerk te leveren.

Binnen Zozijn - Op Pad werken professionals met veel kennis en ervaring op het gebied van NAH. Zozijn - Op Pad deelt deze kennis en ervaring actief met andere (zorg)organisaties. Dat gebeurt door het uitwisselen van praktijkervaringen en casuïstiek, het geven van voorlichting en praktijkgerichte informatie, deelname aan onderzoek enzovoorts.

Bij allerlei vragen is Zozijn - Op Pad bereid om mee te denken, mee te kijken en mee te doen. Zozijn - Op Pad heeft een expertiseteam. Dit team adviseert andere organisaties die betrokken zijn bij de begeleiding van mensen met NAH. Zozijn - Op Pad wil hiermee een bijdrage leveren aan het ontwikkelen, borgen en overdragen van kennis en ervaring met betrekking tot NAH.

Wat is NAH?

Niet-aangeboren hersenletsel (NAH) is hersenletsel dat gedurende het leven ontstaat. Jaarlijks overkomt het ruim 130.000 Nederlanders, waarvan 19.000 kinderen en jongeren.

Het hersenletsel ontstaat vaak door een ongeval of een CVA (herseninfectie of hersenbloeding). Andere oorzaken zijn onder meer infectieziekten, hersentumor, ziekte van Parkinson, multiple sclerose, complicaties bij een operatie en zuurstofgebrek na bijvoorbeeld een reanimatie of een bijna-verdrinking.

De gevolgen van NAH verschillen van persoon tot persoon. Ook de zichtbaarheid van de gevolgen kan sterk verschillen. Een verlamming is duidelijk zichtbaar voor anderen. Maar concentratieproblemen, vermoeidheid en overgevoeligheid voor prikkels kunnen voor anderen vaak niet of nauwelijks merkbaar zijn.

Andere gevolgen van NAH zijn onder meer: geheugenproblemen, slaapproblemen, moeite met het vinden van woorden, vertraagd werken denkvermogen, vervlakking van emoties, prikkelbaarheid, impulsief gedrag, moeite in de omgang met anderen, depressie of juist overenthousiast gedrag.

Een kind dat hersenletsel oploopt, kan in latere levensfasen alsnog problemen krijgen als gevolg van NAH. Bijvoorbeeld in de puberteit of adolescentie, maar ook pas op volwassen leeftijd. Zie ook pagina 20 over kind en NAH.

Inzicht in de gevolgen van NAH is erg belangrijk. Dat geldt zowel voor degene met NAH als voor zijn of haar naasten, want NAH krijg je nooit alleen. De juiste leefwijze en het creëren van de juiste omgeving helpen om de gevolgen van NAH voor iemand en zijn of haar naasten hanteerbaar te maken. Specialistische begeleiding, zoals van Zozijn - Op Pad, is hierin van grote waarde.

'Gedachten blijven stromen'

Suzanne Ross heeft NAH als gevolg van een hersentumor. "Door mijn NAH kan ik mijn gedachten niet wegzetten. Mijn probleem is dat ik alles onthoud. Dat lijkt handig, maar het is erg belastend. Ik kan de dingen die gebeurd en gezegd zijn, en de emoties die daarbij horen, niet ergens wegstoppen, zoals mensen zonder hersenletsel dat wel kunnen. Mijn gedachten blijven stromen en daardoor pieker ik veel."

Een breuk in het leven

Niet-aangeboren hersenletsel wordt vaak gevoeld als een breuk in het leven, zowel door degene met NAH als door zijn of haar naasten.

NAH veroorzaakt voor veel mensen een verandering in het denken, voelen en reageren. Soms ervaren ze dat zelf, maar soms ook niet of slechts ten dele. Hun directe omgeving ervaart die verandering wel. Dat kan lastig zijn, zowel voor degene met NAH als voor anderen.

Het leven na het oplopen van hersenletsel is anders, vaak ingrijpend anders, dan het leven daarvoor. Bijvoorbeeld door lichamelijke en mentale beperkingen. Iemand met NAH en zijn of haar omgeving moeten daarmee leren omgaan. Rouw- of verliesverwerking is vaak een belangrijk aspect in de begeleiding van mensen met NAH.

Mensen met NAH ervaren veelal problemen in het dagelijks leven. Problemen die zij vóór het letsel niet hadden. Relaties lopen moeizaam, er is wederzijds onbegrip of ze lopen vast op school of werk. NAH brengt iemand uit balans. Veel mensen met NAH hebben een gevoel van machteloosheid, het gevoel de grip op hun leven kwijt te zijn. Professionele begeleiding helpt om de grip op het leven te hervinden.

Op Pad

**voor mensen met een
niet-aangeboren hersenletsel**

'Alsnog kunstenaar geworden'

Benhanan Gast heeft NAH als gevolg van een ongeval. "Mijn hersenletsel beperkt mij in een aantal dingen, maar heeft in bepaalde opzichten mijn leven ook verrijkt. Ik ben nu fulltime kunstenaar. Vóór mijn hersenletsel kon ik niet de tijd aan kunst spenderen die ik graag zou willen. Door mijn hersenletsel kon ik alsnog kunstenaar worden."

De kracht van Zozijn - Op Pad

De kracht van Zozijn - Op Pad is dat zij gespecialiseerd is in de begeleiding van mensen met NAH én een complete dienstverlening biedt.

Wat NAH met name bijzonder maakt, is dat sommige vaardigheden nog gaan zoals voor het letsel, maar dat andere vaardigheden problemen opleveren.

Zo kan de intelligentie nog intact zijn, maar werkt het geheugen minder goed. Iemand kan lichamelijk fit zijn, maar raakt door prikkels snel vermoeid. Iemand kan sociaal vaardig lijken, maar loopt door NAH toch vast in de omgang met anderen.

Mede hierdoor kan NAH complexe problemen voortbrengen, met ingrijpende gevolgen voor degene met NAH en zijn of haar naasten. Deze problematiek vereist maatwerk in de begeleiding, door een professional die gespecialiseerd is in NAH.

De begeleiding die Zozijn - Op Pad biedt, is erop gericht om weer grip op het leven te krijgen. Zozijn - Op Pad gaat hierbij uit van de autonomie en mogelijkheden van degene met NAH. Deskundigheid, respect en betrokkenheid zijn kernwaarden die als rode draad door alle diensten heen lopen.

Zozijn - Op Pad werkt met behulp van het begeleidingsmodel Hooi op je vork. Dit model is speciaal ontwikkeld voor mensen met NAH. Hooi op je vork richt zich op het creëren van een nieuw perspectief en op het realiseren van wensen en ideeën. Door het aanbieden van structuur en begeleiding helpt Zozijn - Op Pad mensen met NAH de grip op het leven te hervinden.

Er is steeds meer kennis over NAH. Zozijn - Op Pad houdt haar kennis actueel door actief te participeren in landelijke initiatieven en projecten op het gebied van NAH.

'Betrokken bij Zorgstandaard Traumatisch Hersenletsel'

Jos Berends, gedragsdeskundige bij Zozijn - Op Pad: "Zozijn - Op Pad is betrokken bij de ontwikkeling bij de Zorgstandaard Traumatisch Hersenletsel voor kinderen en jongeren, die geïnitieerd is door de Hersenstichting. Al eerder was eenzelfde Zorgstandaard voor volwassenen ontwikkeld. Deze zorgstandaard beschrijft wat iemand met traumatisch hersenletsel en zijn naasten aan zorg mogen verwachten. De zorgstandaard is gebaseerd op de huidige 'good practices', onderschreven door professionals uit alle betrokken disciplines."

Op Pad
voor mensen met
een niet-aangeboren
hersenenletsel

Vraagverheldering, onderzoek en diagnostiek

Iedereen met NAH kan met al zijn of haar vragen terecht bij Zozijn - Op Pad. Dat geldt ook voor de naasten van iemand met NAH.

Soms is een vraag niet meteen duidelijk. Zozijn - Op Pad biedt dan een kortdurend, afgebakend traject van vraagverheldering. Samen met de betrokkene(n) wordt de vraag verduidelijkt, zodat gericht begeleiding kan worden gezocht.

Ligt het complexer dan één concrete hulpvraag, dan biedt Zozijn - Op Pad een traject van onderzoek en diagnostiek. Dit kan bijvoorbeeld door middel van observaties of een kort begeleidingstraject.

Zozijn - Op Pad is een vraagbaak voor iedereen die te maken heeft met NAH. In veel gevallen kan Zozijn - Op Pad zelf de vraag beantwoorden.

Is dat niet mogelijk, dan weet Zozijn - Op Pad naar welke deskundige zij de vraagsteller het beste kan doorverwijzen.

Op Pad
voor mensen met een
niet-aangeboren hersenletsel

Behandeling

Zozijn - Op Pad biedt meerdere vormen van behandeling voor mensen met NAH en hun omgeving.

De eerste vorm van behandeling richt zich op cognitieve revalidatie. Hierbij gaat het om het leren omgaan met cognitieve beperkingen die voortkomen uit het hersenletsel, bijvoorbeeld op het gebied van geheugen, aandacht, executief functioneren, taal en handelen. Ook kan het gaan om het (opnieuw) aanleren van vaardigheden.

De tweede vorm van behandeling richt zich op psychische, psychiatrische en gedragsmatige problemen die door het hersenletsel zijn ontstaan of zijn verergerd. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om:

- De psychische verwerking van de gevolgen van NAH.
- Psycho-educatie van degene met NAH en zijn of haar omgeving.
- Het (opnieuw) aanleren van sociale vaardigheden.
- De behandeling van veranderingen in gedrag en emotie als gevolg van het hersenletsel.

De derde vorm van behandeling richt zich op de omgeving van de persoon met NAH en kan bestaan uit psycho-educatie, hulp bij verwerking en het leren omgaan met de veranderingen als gevolg van NAH.

De behandelingen kunnen individueel of groepsgericht plaatsvinden. De behandelaars hebben de mogelijkheid tot consultatie van andere disciplines, zoals een (neuro)psychiater.

Zozijn - Op Pad is één van de deelnemende organisaties van het landelijk behandelprogramma Hersenz (zie pagina 27).

Training

Zozijn - Op Pad biedt training op maat voor mensen met NAH, gericht op het opnieuw aanleren van verloren vaardigheden. Dit betreft praktische en sociale vaardigheden.

De training is soms het begin van het begeleidingstraject, aansluitend op de revalidatieperiode. Ook kan training later worden ingezet, als tijdens het begeleidingstraject blijkt dat hier behoefte aan is.

De training vindt plaats in een aparte groep van Zozijn - Op Pad. In dat geval betreft het doorgaans een intensieve training, die maximaal twee jaar duurt.

Ook op een woonlocatie of in de thuissituatie kan training worden gegeven. Deze is dan minder intensief.

De training kan ook in losse modules worden gegeven, gericht op één of enkele specifieke vaardigheden.

Een training is altijd doelgericht. Van tevoren wordt afgesproken hoe lang de trainingsperiode zal duren. Voor iedere cliënt wordt een individueel plan gemaakt.

Op Pad
voor mensen met een
niet-aangeboren hersenletsel

'Hulp bij de zoektocht'

Begeleiders Nanny van Essen en Jacha Janssen: "Bij het trainen nemen we veel tijd voor zaken die met het leven te maken hebben. We bieden hulp en begeleiding bij het ontdekken van wat je wel en niet kan. Daarbij helpen we de cliënt bij de zoektocht naar zijn of haar nieuwe persoonlijkheid, die het gevolg kan zijn van het hersenletsel."

Begeleiding in de thuissituatie

De meeste mensen met NAH wonen zelfstandig. Alleen, met een partner of met een gezin. Zozijn - Op Pad kan dan begeleiding in de thuissituatie bieden.

Begeleiding in de thuissituatie kan tijdelijk zijn, om iemand weer op weg te helpen, maar ook langdurig. De wijze van begeleiding en de frequentie hangen af van de individuele situatie. Samen met de begeleider brengt de cliënt in kaart welke begeleiding hij of zij wenst. Daarbij ligt de nadruk op het ontwikkelen, bevorderen of behouden van de zelfredzaamheid.

Al naar gelang de behoefte kan de begeleiding in de thuissituatie zich richten op één of meerdere van deze punten:

- Het weer zelfstandig gaan functioneren binnen het eigen netwerk.
- Structuur brengen in het dagelijks leven. Denk hierbij aan agenda-beheer, administratie, huishouden, praktische en emotionele zaken, een luisterend oor, het hervatten van arbeid, scholing en vrije tijd.
- Begeleiding bij grote en complexe vragen die het gevolg zijn van het niet-aangeboren hersenletsel.

Voor begeleiding in de thuissituatie biedt Zozijn - Op Pad ook begeleiding op afstand met behulp van moderne communicatie-technologie.

Indien nodig kan Zozijn - Op Pad, naast individuele begeleiding, ook gezinsbegeleiding bieden: zie systeembegeleiding op de volgende pagina's.

'Dicht bij de cliënt'

Wilma Aalders is begeleider bij Op Pad. "Begeleiding in de thuissituatie is boeiend en uitdagend, omdat ieder mens uniek is. Met NAH is die mens nog eens extra uniek. Door je in de cliënt in te leven, kun je dichtbij komen en iets voor die persoon betekenen."

Systeembegeleiding

Niet-aangeboren hersenletsel verandert niet alleen het leven van de getroffen. NAH krijg je nooit alleen. Ook voor de naasten wordt het leven anders. Soms ingrijpend anders. Begeleiding van de naasten van iemand met NAH kan bijzonder waardevol zijn.

Daarom kan Zozijn - Op Pad, naast persoonlijke begeleiding, ook systeembegeleiding bieden. Dat is intensieve begeleiding die zich richt op het systeem van iemand met NAH, zoals de partner, de ouders, het hele gezin, andere familieleden, collega's op het werk en mantelzorgers van buiten de familie.

Door NAH is niet alleen de getroffene uit balans, maar vaak ook het systeem. Systeembegeleiding helpt om die balans te hervinden. Bijvoorbeeld door inzicht te geven in het hersenletsel, zodat er meer begrip ontstaat. Ook kan de systeembegeleider de partner van iemand met NAH ondersteunen.

Zozijn - Op Pad hecht veel waarde aan systeembegeleiding. Het kan uitkomst bieden als de cliënt en zijn of haar systeem zijn vastgelopen. Systeembegeleiding helpt om daar weer beweging in te krijgen.

'Veel pijn bij naasten'

Hans van Dam, docent en consultant hersenletsel: "Bij de naasten van iemand met NAH zit veel pijn. Zij staan voor de moeilijke taak om de werkelijkheid onder ogen te zien. Vervolgens moeten zij ruimte geven aan hun emoties en hun leven aanpassen aan de meestal blijvend veranderde omstandigheden."

'Werken aan mijn vaderrol'

Door zijn NAH heeft Willem-Jan Smit jarenlang heel weinig met zijn kinderen kunnen doen. "Met hulp van Zozijn - Op Pad werk ik er nu aan om mijn rol als vader alsnog gestalte te geven. Ons gezin krijgt hiervoor systeembegeleiding. Stapje voor stapje maak ik hierin vorderingen."

Kind en NAH

Een kind met NAH vraagt specifieke begeleiding, die anders is dan de begeleiding van volwassenen. Dat komt doordat de hersenen van een kind nog in ontwikkeling zijn en een kind vrijwel altijd deel uitmaakt van een gezin.

Jonge hersenen zijn veerkrachtig en hebben daardoor meer mogelijkheden tot herstel en aanpassing. Maar jonge hersenen zijn nog in ontwikkeling. Door hersenletsel kan de ontwikkeling trager verlopen en soms in een andere volgorde. Daardoor komen bepaalde vaardigheden soms pas veel later tot ontwikkeling.

Een ander gevolg van vroeg hersenletsel is een hapering van de laatste uitrijping, die plaatsvindt in de puberteit en adolescentie. Het gevolg is dat het kind of de jongere op bepaalde terreinen blijft steken in de ontwikkeling.

Zozijn - Op Pad heeft een gespecialiseerd team voor kinderen en jongeren met NAH en hun ouders/verzorgers. De betrokken begeleiders hebben kennis en ervaring van zowel NAH als kinderen, jongeren en gezinssystemen.

Voor kinderen met NAH biedt Zozijn - Op Pad begeleiding in de thuis-situatie. Daarbij wordt met ouders en kind gezocht naar oplossingen voor de problemen die zich voordoen. De begeleidingsmethodieken die Zozijn - Op Pad bij kinderen gebruikt, zijn Eigen Weg en Brainstars. Eigen Weg is rechtstreeks afgeleid van Hooi op je Vork, de begeleidingsmethodiek voor volwassenen met NAH (zie pagina 10/11).

Brainstars is een programma voor de begeleiding van gezinnen met een kind met NAH. Het omvat onder meer een handboek dat praktische handvatten biedt voor kinderen, ouders en bijvoorbeeld leerkrachten.

Zozijn - Op Pad biedt ook mogelijkheden voor onderzoek en diagnostiek. Zij kan contacten leggen met school en instanties. Daarnaast neemt Zozijn - Op Pad actief deel aan regionale, landelijke en internationale werkgroepen over kinderen en jongeren met hersenletsel. Zozijn - Op Pad werkt nauw samen met ziekenhuizen, revalidatiecentra en onderwijsinstellingen.

De kennis over kinderen met NAH is nog sterk in ontwikkeling. Er wordt veel onderzoek gedaan. Zozijn - Op Pad is betrokken bij veel onderzoeksprojecten en bevindt zich daarmee in voorhoede als het gaat om nieuwe kennis over NAH. Samen met Vilans en andere partners werkt Zozijn - Op Pad aan landelijke richtlijnen voor de begeleiding van kinderen met NAH. Vilans is een landelijk kenniscentrum voor langdurende zorg.

'Structuur, plannen en rust'

Dorothe Albers is de moeder van Frenky Grotens. Frenky liep op vierjarige leeftijd NAH op door een hersenvliesontsteking. "Het gezin staat op zijn kop als je een kind met NAH hebt. Structuur, plannen, regelmaat en rust zijn erg belangrijk. Een gezin met een kind met NAH moet goed georganiseerd zijn. De begeleider van Zozijn - Op Pad helpt ons hierbij."

Wonen bij Zozijn - Op Pad

Zozijn - Op Pad heeft verspreid over haar werkgebied verschillende woonlocaties. Een aantal van deze woningen is van Op Pad, daarnaast zijn er woningen die door de cliënten zelf worden gehuurd. Iedere cliënt heeft een eigen appartement.

Ieder mens wil zo zelfstandig mogelijk wonen. De begeleiding van Op Pad is hierop gericht. Voor wonen en de bijbehorende begeleiding heeft Zozijn - Op Pad een gedifferentieerd aanbod. In de begeleiding ligt de nadruk op het gedrag voortkomend uit het niet-aangeboren hersenletsel. Hulp bij lichamelijke verzorging is tot op zekere hoogte mogelijk.

Bij de keuze van een woonplek is hetgeen iemand nodig heeft leidend. Uitgangspunt is de woonvraag en niet de voorkeur voor een locatie. De woonvraag kan wijzigen gedurende het begeleidingstraject.

Het aantal uren per dag waarop één of meerdere begeleiders van Zozijn - Op Pad aanwezig zijn, verschilt per woning. De meeste woningen hebben 24-uurs begeleiding.

Op Pad
voor mensen met een
niet-aangeboren hersenletsel

'Ik ervaar het als normaal wonen'

Stephan Verbeek in een woning van Zozijn - Op Pad in Lent.

"Ik ervaar het wonen in dit appartement als 'normaal wonen', ook al is er 24-uurs begeleiding. Dat komt doordat dit echt mijn eigen appartement is, waar ik de privacy heb die ik graag wil hebben."

Arbeid, scholing en vrije tijd

Op het gebied van arbeid, scholing en vrije tijd biedt Zozijn - Op Pad maatwerk per cliënt, waarin de wens van de cliënt centraal staat. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- Dagbesteding bij één van de activiteitencentra van Zozijn - Op Pad.
- Dagbesteding in een ander activiteitencentrum, bijvoorbeeld een zorgboerderij of kunstatelier. Zozijn - Op Pad verzorgt dan de toeleiding en sluit een overeenkomst voor haar cliënt.
- Vrijwilligerswerk bij een bedrijf of organisatie.
- Behoud van betaald werk (eventueel gesubsidieerd). Zozijn - Op Pad begeleidt werkgever en cliënt.

Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor de jobcoach van Op Pad. De jobcoach inventariseert de wensen en mogelijkheden van de cliënt en zoekt een passende werk- of dagbestedingsplek. Vervolgens verzorgt de jobcoach de toeleiding.

Waar nodig blijft de jobcoach cliënt en werkgever begeleiden. Denk hierbij aan: trainen van vaardigheden, coachen op de werkvloer en tussentijds evalueren met werkgever en cliënt.

In samenwerking met de Zozijn School biedt Zozijn - Op Pad verschillende cursussen voor mensen met NAH. Er wordt gewerkt in kleine groepen, zodat het aanbod kan worden toegespitst op de individuele vragen en behoeften van de deelnemers. Er zijn cursussen voor praktische vaardigheden, zoals budgetteren, koken en omgaan met de computer. Ook training in sociale vaardigheden behoort tot de mogelijkheden. Het aanbod aan cursussen breidt zich steeds verder uit.

Over deze cursussen zijn specifieke folders verkrijgbaar bij Zozijn - Op Pad en de Zozijn School.

'Deelnemen aan de samenleving'

"Door het hebben van werk, of dat nu vrijwilligerswerk is of betaald werk, kunnen mensen actief deelnemen aan de samenleving", zegt jobcoach Wilma Hiddink. "Het biedt een zinvolle daginvulling en het draagt bij aan een positief gevoel van eigenwaarde: het gevoel weer gewaardeerd te worden. Ik merk dat bij al onze cliënten."

Lotgenotencontactgroepen en NAH-café's

Zozijn - Op Pad is actief betrokken bij diverse lotgenotencontactgroepen en NAH-café's, veelal in samenwerking met andere organisaties. Er blijkt behoefte aan, want deze bijeenkomsten worden goed bezocht.

Een lotgenotencontactgroep is vooral een gespreksgroep. De bijeenkomsten worden geleid door een deskundige van Zozijn - Op Pad. Er is veel onder-

linge herkenning en dat geeft daardoor ook erkenning. In het werkgebied van Zozijn - Op Pad zijn meerdere lotgenotencontactgroepen, die in samenwerking met Cerebraal worden georganiseerd.

Een NAH-café heeft meer het karakter van een 'avondje uit', maar dan in een omgeving die rustiger is en minder prikkels geeft dan een doorsnee horeca-gelegenheid. Vaak mag er een introducé worden meegenomen, bijvoorbeeld een mantelzorger, familielid, vriend of begeleider. Soms is er een thema, andere keren is het gewoon een gezellig samenzijn. In het werkgebied van Zozijn - Op Pad zijn er NAH-café's in onder meer Doetinchem, Zutphen, Deventer, Apeldoorn, Zevenaar, Arnhem en Nijmegen.

Er zijn veel initiatieven voor en door mensen met NAH, bijvoorbeeld op het gebied van vrije tijd, uitwisseling van ervaringen en belangenbehartiging. Zozijn - Op Pad steunt veel van deze initiatieven.

Zozijn en Hersenz

Zozijn biedt het behandeltraject aan van Hersenz. Dit richt zich op het leren omgaan met de gevolgen van hersenletsel en het vinden van een nieuw perspectief.

Hersenz is een samenwerkingsverband van organisaties die gespecialiseerd zijn in de begeleiding van mensen met een niet-aangeboren hersenletsel. Het behandeltraject van Hersenz is bedoeld voor mensen met NAH en hun naasten en vindt plaats in de fase van maatschappelijke re-integratie. Het richt zich op de gebieden waarop mensen met hersenletsel vaak problemen ervaren.

De behandeling heeft een aantal bouwstenen waaraan modules zijn gekoppeld. Daarmee wordt voor iedere deelnemer een traject op maat samengesteld.

De deelnemer volgt in principe een combinatie van behandeling in een groep en behandeling thuis. Bij de meeste modules is er één of twee keer per week een bijeenkomst in een kleine groep. De meeste modules vinden na elkaar plaats. Als deelname aan een groep niet mogelijk is, kan de behandeling individueel gevolgd worden.

Ook consultatie kan deel uitmaken van het aanbod van Hersenz, bijvoorbeeld aan gemeenten.

Meer informatie vindt u op www.hersenz.nl.

Grip op je leven

Meer informatie

Wilt u meer weten over
Zozijn - Op Pad?
Neem dan contact met ons op.

Zozijn - Op Pad

Oude Terborgseweg 202
7004 KA Doetinchem

Postbus 227
7000 AE Doetinchem

T (088) 575 10 54
M 06 12 54 45 92
E oppad@zozijn.nl
I www.zozijn.nl/NAH

Zozijn - Op Pad

is gespecialiseerd in
de begeleiding
van mensen met NAH.

Zozijn

Postbus 10
7390 AN Wilp

T T (088) 575 30 00
E info@zozijn.nl
I www.zozijn.nl

Afhankelijk van uw situatie wordt de dienstverlening van Zozijn - Op Pad geheel of gedeeltelijk door de overheid vergoed. Wilt u hier meer over weten of hebt u vragen over uw specifieke situatie? Neem dan gerust contact op met Zozijn - Op Pad. Wij helpen u graag verder.

